

Dušan Bertič
Roztrhnutý čas

Petr Placák
Roztrhaný čas

Ve větru praská dřevěný les
brodíš se nažloutlým sněhem
mrtví ptáci zpívají
ve zvláštní, podivuhodné krajině
začínáš mít radost

Ve větru praská dřevěný les
nažloutlým sněhem se brodíš
zpívají mrtví ptáci
v podivuhodné krajině
radost mít začínáš

Ďakujem pánovi Mgr. Petrovi Placákovi za láskavé dovolenie
uverejniť túto báseň v mojej knihe a za jeho vyjadrenie
podpory.

Dušan Bertič : Roztrhnutý čas

Tento príbeh sa začal odohrávať pred vyše tridsiatimi rokmi bežným tínedžerským dobrodružstvom. A tam by zrejme aj skončil. Zabudnutý v prúde času, tak, ako sa to bežne deje. No nestalo sa tak.

Na dej príbehu, odohrávajúci sa v zime roku 2013 v pohorí Tribeča nadväzuje skoršia tragédia vo Vysokých Tatrách.

Obsah knihy je prevažne vymyslený, ale niektoré pasáže vychádzajú zo skutočných udalostí. Svoj pohľad som sa pokúsil prezentovať skôr vedeckým spôsobom, aj keď sa dej príbehu miestami dostáva do pozície psycho trilleru, fikcie, či až hororu, o čom si myslím, že čitateľov najviac poteší.

Žijeme len momentálnu realitu s našou identitou, ktorá je nespochybniteľná v čase? Žijeme len momentálnu realitu s našou identitou? A je nespochybniteľná v prúde času?

Odpoveď možno nájdete v tejto knihe. Ak vás teda zaujali predchádzajúce otázky, nalistujte si prvú stranu a môžeme začať. Nebojte sa, veď je to len obyčajná kniha. Alebo, že by predsa...

D.B.

Nemyslím si že som z mála tich, čo zažil niečo také. A to najmä vtedy, ak zažijete niečo výnimočné, čo vás ovplyvní, aj beh vášho života na veľmi dlhý čas, alebo až do jeho konca. Lebo mnohých z nás sa to týka. Pravdaže, každý, čo si otvoril túto knihu, v nej v očakávaní hľadá niečo, čosi podľa svojho záujmu, či vkusu. A tak by to zrejme malo byť. Ale nie o tom som chcel...

Aj tieto vety vety mi pripadajú ako frázy nekonečnekrát použité, dobre premyslené, až mi to začína pripadať primitívne, ba až odporné, akoby som nevedel vytvoriť niečo... Ale nie o tom som chcel...

Ja tu nechcem tvoriť niečo, čo vás ohúri. Toto sa naozaj stalo a stále to pokračuje, a už sám neviem, čo sa deje. Prečo? Je to tá povestná špirála, z ktorej sa chcete dostať von zo stredu a tým viac sa do stredu približujete? Je to nejaký bludný kruh? A čo nakoniec, ak sa vám podarí dostať do bodu nula? Je to len váš subjektívny pocit, za ktorým sa dá ísť ďalej, aj keď neviete, ako ďaleko? Ale chcete to skúmať, lebo toto ste ešte nezažili, a možno vás to posunie niekam, niekam viac dopredu, kde...

Veď práve o to ide, o to nepoznané, čo nás láka aby sme to objavili a preskúmali a tajne v kútiku svojho srdca dúfajúc, že nebudeme musieť priniesť obeť, ako iní. Napadlo vám náš život, však? Nie. Mám na mysli, čo sa nám v samotnom živí môže stať. Napríklad, čo tak strata vlastnej osobnosti, svojho ja? Opäť vás asi napadlo veľa takých prípadov. Áno, iste. Ale nemám na mysli duševné poruchy, či im podobné choroby. Toto je o inom. Toto je naozaj. Teraz sa to stále deje a som len taký malý kúsok od odhalenia skutočnosti. Ale aby som nezdržiaval a nenatáhoval čas. Ach áno, čas, lebo ten môj...

Bol som tam ako tínedžer, lebo som veril, že sa niečo stane. Áno, veril som, že sa stane to, čo som si predstavoval. Že to zlato tam nájdem ja, práve ja, alebo môj dobrý kamarát. Samozrejme, že sme nič nenašli a naše sny ostali len snami,

takými krásnymi snami, na ktoré si po rokoch len nostalgicky zaspomíname.

Už vtedy ten les na mňa zapôsobil niečím zvláštnym. Ale moja pozornosť bola vtedy zameraná iným smerom. Les ako les, nešiel som tam obdivovať krásy prírody.

A teraz po desaťročiach, keď som sa tam znovu ocitol, uvedomil si, že to tak muselo byť. Že v podvedomí som sa tam vracal a v posledných mesiacoch som viac a viac zamestnával svoju myseľ tým, čo sa tam odohráva. Odohráva, pretože to stále trvá... Ale nikto ešte neprišiel na stopu tých udalostí. Asi len ja... Alebo len pár jednotlivcov, čo niečo tušia. Keby vedeli, o čo v skutočnosti ide, v živote by na tie miesta nev kročili. Ani Tomáš, môj synovec.

Prišiel som pracovne do mesta, kde býval a náhodne sme sa stretli v jednej malebnej uličke, kde sa dvaja oprotiidúci chodci museli vyhnúť bokom, aby sa nezrazili, páchnucej holubím trusom, ktorý sa v slušnej vrstve mlák neohrozene hromadil bez strachu, žeby ho niekto odstránil.

Prekvapivé nadšenie z náhodného stretnutia vystriedala tvrdá výčitka Tomáša. Ja viem, odtiahol som sa od príbuzných po tej tragickej udalosti. Ale nemohol som nechať svoje celoživotné dielo len tak. A navyše, smrť Karola môjho staršieho brata, teda Tomášovho ootca hodili na krk mne. Aj keď o tom, čo sa v skutočnosti stalo, dokopy nič nevedeli. Alebo skoro nič...

Nestačilo im, že ma pre moju záľubu, ktorá sa stala aj mojou prácou posmešne nazývajú bláznivým vtáčkarom. Som ornitológ. Moji príbuzní si to nevedeli zapamätať a aj keď niekto áno, väčšinou si to splietli s iným zameraním. Preto im bolo ľahšie nazvať má vtáčkarom. A niekto raz vypustil, že bláznivým, tak sa to ujalo a prischlo mi to.

Ale Tomáša som mal rád, ako svojho syna, hoci nie som ženatý a nemám ani žiadne deti. Aj preto som mu povedal, nech ma nevolá strýko či ujo, ale po mene a budeme si tykať.

Tak som mu navrhol spoločný malý výlet. Náhodou sa mu to hodilo, lebo budúci týždeň mal voľnejší, robil tuším do realít. Pozval som ho, aby som mu v tichej atmosfére mlčiacich stromov lesa objasnil pár rodinných záležitostí. A možno aj to, ako sa to vtedy naozaj stalo s jeho otcom, hoci viem, že bol viac-menej presvedčený o mojej vine na základe dôkazov, ktoré mu predkladala jeho rodina. Nie, nechcel som sa za nič ospravedlňovať, ani hľadať odpustenie. Len som mu chcel povedať, čo sa naozaj stalo vtedy v Tatrách. Nech rozhodne, posúdi. Až ma zamrazilo, keď som si porovnal tie udalosti s tým, čo...

To už som premýšľal v príjemnej posteli hotela a obracal v ruke asi po milióntykrát tú skalú, alebo lepšie povedané skalku. Žeby sa história opakovala? Alebo... nie história, ale nejaká paralela?

Vstal som zavčasu, zo zvyku a zbalil ruksak. Ostalo mi dosť času na rannú kávu a na usporiadanie svojich myšlienok. Rozhodoval som sa, ako, a či vôbec povedať Tomášovi všetko. Nakoniec som dospel k záveru, že lepšie bude nechať to plynúť prirodzene, ako sa vyvinie situácia a potom uvidím. Rozhodne som Tomáša nechcel v žiadnom prípade vystaviť akémukoľvek nebezpečenstvu. Stačilo, že ja som bol...

Vyrazili sme mojím autom podľa dohovoru. Cestou sme nadhodili pár tém o internete, zľahka niečo o práci aj ako ide život v rodine. Jasné, že si takmer nikto na mňa nespomenul a keď, tak len v odtieňoch čiernej. To ma však vôbec neprekvapilo. Živí sú asi vždy na vine. Alebo skoro vždy... Vlastne to bol Karčiho nápad ísť na ten výlet do Tatier. Hory mal vždy rád, a ja tiež. To bola asi jedna z mála vecí, čo nás spájala, okrem toho, že sme boli bratia.

Prichádzali sme po neslávne známej šesdesiatpäťke. Veď viete, tam čo sa zabila kopa ľudí. Od Nitry po Moravce na tejto trase každé tri-štyri minúty miniete popri ceste nejaký kríž, kahanec či kyticu kvetov, živých alebo umelých, ktoré by každého, alebo aspoň väčšinu vodičov mali prebrať z letargie, že im sa predsa niečo také nemôže stať. Ale stačí len jeden pohľad smerom k pohoriu, sekunda a...

Ani sme sa nenazdali a tabuľa, trochu zasnežená, nám hlásila, že sme v Žiranoch, teda na mieste, odkiaľ som naplánoval náš malý výlet. Bolo chladné januárové ráno, jedno z posledných. Mrzlo, ale znesiteľne, dedina ako vymretá. Vlastne, skoro ako vymretá. Keď som zaparkoval pri cintoríne, lebo to bolo najbližšie miesto od vstupu do lesa, stretli sme postaršieho muža. Navidomoči už zopár rokov na dôchodku, oblečený staromódne, v ťažko definovateľnom tmavohnedom až čiernom kabáte s vysoko vyhrnutým golierom do tváre a čižmách, aké sa už sotva kde vidia. Na hlave mal narazenú hlboko do očí siahajúcu baranicu čiernej farby, zato bez rukavíc, akoby ani nepatril do tohoto storočia.

„No čo, dôchodcovia sú už takí. Aj zavčas rána chodia na cintorín,“ pomyslel som si.

Práve zatvoril za sebou čiernu cintorínsku bránku. Do tváre mu nebolo vidno. Brali sme si veci z kufra, pozdravili sme. On odmerane huhňavo odzdravil a kráčajúc po chodníčku si niečo šomral, ako: „Na tomto mieste... musia sa vrátiť... nemajú čas...“ Nerozumel som mu dobre, bol už otočený chrbtom a pod ťažkými čižmami mu navyše vrzgotal čerstvo napadaný sneh. Na chvíľu som zbystril pozornosť. Zazdalo sa mi, že tie kroky predsa odniekiaľ poznám. Ale hneď mi vzápätí napadlo, že dedko asi nemá rád turistov. Aj Tomáš niečo zaregistroval a povedal: „Zvláštny dedko, čo nemôže ráno spať? Na hrob môže ísť hocikedy cez deň. A čo si to mrmlal o parkovaní? Čo sa mu nezdá?“

„Neviem, nepočul som dobre. Ja parkujem zo zásady vždy v smere jazdy, nikdy inak. Máš všetko?“

„Jasné, môžeme vyraziť.“

„Ešte ti chcem niečo ukázať, môjho spoľahlivého pomocníka. Pozri, poznáš to?“

„Vypadá to ako kompas, ale poriadne starý, aspoň pre mňa.“

„Máš pravdu, je to buzola. A myslím, že má viac rokov ako my dvaja dokopy.“

„Dušan, máš nejaký ľahký batoh,“ prekvapil sa Tomáš, hľadiac na môj poloprázdny ruksak.

„Nebрал som si svoje nádobičko, ako vždy. Teda, aby si rozumel, bez d'alekohľadu a foťákov sa v práci nezaobídeme. A ešte pár doplnkov. Ale teraz idem relaxovať, nie pracovať.“

„Od teba by som to nečakal,“ opäť sa prekvapil Tomáš a dodal: „Tamto vzadu je nejaký kameňolom, pekný výhľad,“ zahľadel sa ponad cintorín nečakajúc na odpoveď. Vytiahol z pravého vnútorného vrecka ešte rozopnutej bundy mobil a urobil pár záberov.

Prešli sme okrajom dediny a vyrazili smerom k pohoriu. Najprv cez most, niekto by povedal, poriadne poznačený zubom času. Ale mne napadlo, že je časom rozhryzený... Pokračovali sme kúsok po poľnej ceste a po zasneženom poli v družnom rozhovore. Po necelej polhodinke sme už kráčali lesom. Tomáš preťal čoraz viac sa sypajúci sneh otázkou: „Cestou v aute, keď si hovoril o svojej práci, si spomenul, že sa zaoberáš aj, akoby som to...“

„Áno, v posledných rokoch sa zaujímam o také zvláštnosti, niektorí by to pomenovali až záhadami, ale to je, myslím si prehnané. Pri svojej práci navštevujem rôzne oblasti a tak som si začal vyhľadávať na nete aj v rôznej literatúre informácie tohoto druhu. Chcem sa viac dozvedieť o prostredí a ľuďoch, kam prichádzam, aj keď len krátkodobo. Dá sa povedať, že je to môj koníček číslo dva.“

„Mama hovorila, že si divný... A čo mi povieš o Tribeči? Vyhľadal som si na nete nejaké informácie a nadšený som z toho nebol. Pravdupovediac by som išiel hocikam inam, než do tohoto čudného pohoria.“

„Určite máš na mysli stratených ľudí v Tribeči, presnejšie, čo zmizli v pohorí.“

„Presne tak.“

„No, podľa môjho názoru, môže byť na tom niečo pravdivé. Ale tej pravdy je podstatne menej, ako toho vymysleného. Nedávno, v lete, sa tu vraj stratil hubár z dediny. Napoludnie odišiel a odvtedy sa po ňom zľahla zem. Ani košík po ňom nenašli.“

„Tak to ma už začína desiť,“ Tomáš viditeľne znervóznel.

„No, rešpekt pred horami, či sú veľké alebo malé, treba mať. Zdravý rešpekt, nie strach.“

„Hlavne keď ideme len tak naslepo, mimo chodníka, ako my, však?“ podpichol ma.

„Ja som tu pred niekoľkými rokmi bol. Teda nie presne tu, ale z druhej strany pohoria. V oblasti Javorového vrchu sme robili prieskum z práce. A vlastne som tu po tretíkrát, človeče. Skoro som zabudol. Niekedy v osemdesiatom štvrtom či piatom sme tu s kamarátom hľadali zlato v potoku, alebo sa pokúšali, lepšie povedané.“

„Ty si teda bol riadny dobrodruh,“ s trochou obdivu v hlase povedal Tomáš.

„Ani veľmi nie, asi nie viac, ako iní v mojom veku, ak ich niečo nadchlo pre v Mimochodom, čo sa týka tých zmiznutých, dobre vieš, že všetko nie je pravda, čo nájdeš na nete. Informácie si treba overovať z viacerých zdrojov a nie hneď uveriť hocičomu. Osobne si myslím, že dezinformácií, či senzáciechtivých správ bude len pribúdať, najmä keď do rôznych masmédií je teraz oveľa ľahší prístup prakticky pre hocikoho. Mňa by, keď už ttak viac zaujímalo, kam sa vyparili

obyvatelia tohoto pohoria. V minulosti to tu bolo vraj dost husto obývané.“

„Veľmi odborne si ma poučil“, posmešne zaironizoval Tomáš, načo hneď prehodil výhybku. „Dušan, nezdá sa ti, že sa nejako začína rozsnežovať?“

„No, meteorológovia sa vždy netrafia, hlavne čo sa hôr týka. Ale nemyslím si, žeby naváľalo nejako veľa snehu. Okrem toho ideme len zo päť šesť kilometrov a potom späť. Prevýšenie nestojí ani za reč. A možno budeme mať šťastie a uvidíme aj orla kráľovského, ak sa trocha vyčasi.“

„Orla?! Kde by sa tu vzal orol?“ prevrapený zvolal Tomáš. „Tie sú len v Tatrách, či nie?!“ čakal na svoju odpoveď.

„Z celkového počtu žijúcich jedincov na našom území sa ich tu nachádza asi pätina. Nie nadarmo je tu chránené vtáčie územie, samozrejme aj kvôli iným druhom vtáctva. A hranica sa začína práve hneď za dedinou, ako sme vstúpili do lesa.“

„No, asi je to tak, keď to hovoríš ty!“ rezignoval Tomáš. „Som úplne zabudol že si...“ nedokončil.

„Prepáč, ozvala sa profesná deformácia,“ ospravedlňoval som sa.

„A kam vlastne ideme?“

„Noo, len sa tu tak trocha pomotáme. Pôjdeme smerom k Plieške, nie je to ďaleko, a potom späť.“

„Zvláštny názov vrchu. Aj odtiaľ skáču ľudia dolu?“ zaklincoval ma Tomáš.

„Aach, teda, si riadne nabrúsený.“

„A nemal by som byť?“

„Ale áno, máš na to plné právo,“ zmĺkol som a hodnú chvíľu sme kráčali bok po boku, sem tam sa nám zapletúc do nôh plaziace sa čerňičie, raz jednému a raz druhému. Stále snežilo, ale zdalo sa, že už o niečo menej.

„Tak, tak ako sa to stalo... Ako to bolo s mojím otcom?“
vyzval ma Tomáš tichým, trocha chvejúcim sa hlasom. „Mama
hovorila, že si ho mohol zachrániť.“ Zastali sme.

„Ver mi Tomáš, nešlo to. Bol som príliš ďaleko. Karči,
teda tvoj otec, bol predsa môj brat,“ stiahlo mi hrdlo a párkrát
som prehltol takmer naprázdno.

„Vždy bol zdatnejší ako ja. Trocha sme poblúdili, ale
nevadilo nám to. Ani neviem, ako sme sa dostali pod ten skalný
výčnelok. Navrhol som, aby sme si dali pauzu, niečo zahryzli a
zorientovali sa. Kým som vytiahol mobil, on už bol vylezený v
tretine skaly. Ešte mi zamával a ukázal smerom na tú plošinu:

„Tam musí byť super výhľad, poponáhľaj sa,“ to boli jeho
posledné slová. Nestačil som ani zareagovať. Napadlo mi, že o
chvíľu sa tam stretneme. Čudné bolo, že gépéesko nešlo.
Vlastne nič nešlo. Batéria v mobile bola na nule, aj keď som si
ho pred výletom nabil. Vždy to tak robievam. Vypínalo ho a o
chvíľu sa už vôbec nedal zapnúť. Začal som sa obzerat', kam
sme sa dostali. To miesto bolo zvláštne a predsa sa mi zdalo
povedomé. Prešla snáď štvrt'hodinka, keď som sa zodvihol a
chcel vyliezť na tú skalú za Karolom. Premkol ma však
zvláštny pocit. Niečo vo vnútri mi hovorilo, aby som sa pozrel
hore, na tú plošinu. Tak som mimovoľne podstúpil pár
krokov... “ Hlas sa mi zachvel a na chvíľu som prestal.

„Mohli by sme ísť ďalej?“ vyzval som Tomáša. Mlčky
prikývol. Aj keď som to už toľkokrát vyrozprával, stále som to
mal pred očami, akoby sa to stalo len včera. Tomáš to poznal
iba od svojej rodiny, a asi aj od polície, odomňa ešte nie.

„Keď som sa pozrel hore“, pokračoval som, „stál tam tvoj
otec, kúsok od okraja... Najprv som si myslel, že si zo mňa
chce vystreliť. Ale bol až nebezpečne blízko, len malý krôčik
a... Začal som naňho kričať: „Karol, počuješ ma Karol? Čo to
robíš Karol? To nie je sranda. Neblázni!“ Niekoľkokrát som to

zopakoval, ale on nereagoval. Akoby ma vôbec nepočul. Veľmi som sa zľakol. Roztriasli sa mi kolená.

„Počkaj brácho, hneď som pri tebe,“ chripel som z plných pľúc, hlas mi preskakoval, ale akoby bola medzi nami zvukotesná stena. A potom...” musel som prestať.

„Skočil dolu,“ dokončil Tomáš, vytiahol papierovú vreckovku z ľavého vrečka bundy a vysmrkal sa. Nasledoval som ho. Pochopil som, že teraz nastala tá chvíľa, aby som Tomášovi vyjaval to, čo som nepovedal ani polícii. Aj tak by mi nikto neuveril. Skôr by ma považovali za blázna. Prinajlepšom by to vyhodnotili ako šok či traumu.

„Nie“, takmer som zašepkal.

„Čože, čo nie?! Nerozumiem...”

„Tvoj otec... tvoj otec neskočil.“

„Ja ti nerozumiem strýko,“ totálne zazmätkoval Tomáš osloviac ma, ako som už aj zabudol.

„Tvojho otca z tej skaly, z tej plošiny niekto... niečo zhodilo,“ nadobudol som odvahu. Tomáš na mňa neveriacky cival. Jasný, že bol v šoku.

„Niekto, niečo... zhodilo?! Si normálny? O čom to tu točíš? Čo ho zhodilo? Kto ho zhodil?“ chvíľu musel predýchať.

„Bol to tvoj brat. Prečo si rýchlo nevyšiel za ním? Ved' si hovoril, že to nebolo až tak vysoko. Tak predsa je to pravda...” resignovane sa odvrátil. „Mama vždy hovorila, že si divný.“

„Ja... pochop. Nikto by mi neuveril a tvoja mama už vonkoncom nie. Odkedy sme v príbuzenstve, vždy si o mne myslela, že to nemám v hlave celkom v poriadku,“ obhajoval som sa, aj keď práve to som nechcel. Odmlčal som sa, aby som ukľudnil atmosféru.

Tomáš začal kopáť nohou do zamrznutého pňa. Bol dosť prehnitý a tak z neho začali odlietavať kúsky dreva. Medzitým som si všimol, že začalo viac pofukovať a vzduch zredol, akoby sme sa náhle ocitli vo veľkej nadmorskej výške a nielen pár

stovák metrov. Pocítil som zvláštnu ťažobu až závrat. „Možno to je tými emóciami a adrenalínom,“ pomyslel som si.

Prešla hodná chvíľa. Z pňa zostalo len torzo. Tomáš zakľal, poobzeral si zašpinené vibramky a spýtal sa už trochu kľudnejšie: „Tak, čo si to tam vlastne videl?“ „Poviem ti, poď,“ vyzval som ho.

Začali sme kráčať ďalej, míňajúc po pravej strane asi tridsať metrov od nás niekoľko divne pokrútených stromov, akoby v mladosti zažili ťažkú traumu, z ktorej sa nedokázali spamätať a zdeformovala ich rast. Čo to mohlo spôsobiť? Spozornel som. „Žeby to bolo...“ preblesklo mi hlavou. Tomáš si ich všimol tiež, ale nič nepovedal.

„Ja sám neviem, čo to bolo. Keď tvoj otec stál na okraji tej skaly, videl som, že bol celý ako stuhnutý. Nevidel som mu priamo do očí, ale výraz tváre áno. Bránil sa niečomu, čomu sa nedalo odolať. A tesne predtým, ako ho to donútilo skočiť, som to zbadal za ním. Jemná bledomodrá hmla vznášajúca sa akoby v nejakom vákuu. Tiahla sa od skaly za jeho chrbátom. Keď sa dostala k nemu, zahalila ho a na chvíľu som ho stratil z dohľadu. Zrazu sa tá hmla začala vracat' späť k skale a on... on z nej vykročil pred seba. Do prázdna. Zazdalo sa mi, že tam vzadu zbledla, alebo sa stratila, akoby sa v nej objavilo na malú chvíľočku svetlo. Bol to moment, lebo pod tým uhlom vidieť len časť plošiny nad priepasťou. Trvalo to všetko hádam dvadsať sekúnd. Bol som šokovaný, všetko sa zbehlo tak rýchlo... Takto sa to stalo,“ odmlčal som sa.

„Aj tak je to už jedno, otec je mŕtvy,“ tichý smutný hlas Tomáša odnášal jemný snehový páper, ktorý sa bezstarostne ukladal všade dookola nás a pochovával bolestivé slová.

„A naozaj je to všetko, čo si mi chcel povedať?“ prekvapil ma zrazu Tomáš. Zastali sme a pozrel sa mi hlboko do očí.

„Mám pocit, že to nie je všetko, že nie? Ty vieš ešte niečo viac, však? Alebo je to len tvoja ďalšia nejaká vízia, či čo si to mal?!“ zaťal do živého. Už som nemohol cúvnuť.

„Ja som tam bol,“ začal som.

„Kde si bol?“

„Hore, hore na tej plošine. Vyliezol som tam pre otcov ruksak. Spolu s jedným záchranárom, keď, keď už bolo po všetkom.“

„Už mám toho akurát tak dosť!“ Tomáš začal znovu chytať nervy a ani som sa mu nečudoval. Chcel som ho však postupne oboznámiť so skutočnosťami a nie len ho tak postaviť pred hotovú vec. Videl som, že to ale nebol najlepší nápad.

„Ešte mi povedz, že ste tam niekoho našli a rovno ma tu šľak trať!“ snažil sa ovládať.

„Nie nie, nikoho tam nebolo,“ upokojoval som ho.

„A tá hmla, či čo si to videl?“

„Nič, ani stopy po nej. Ale...“

„Čo ale?“ zdvihol obočie.

„Skala, tá skala na plošine bola neuveriteľne teplá, ba skôr horúca.“

„Možno na ňu svietilo slnko, tak sa rozohriala. To je normálne, nie?“

„To áno. Lenže plocha tej skaly je jednak pod previsom a ešte tak orientovaná, že na ňu slnko nikdy nesvieti. Nenápadne som si to overil. Horšie však bolo niečo iné. Odrazu som začal mať nepríjemné pocity. Ten záchranár si nič nevšimol, veď dlho sme sa tam nezdržali.“ Tomáš spozornel.

„O akých pocitoch to hovoríš?“

„Oprel som sa o tú skalú a vtedy sa to začalo diať. Niečo akoby mi začalo vnikáť do mysle. Bolo to len niekoľko sekúnd. Zrazu som mal pocit, vlastne to ani nebol pocit. Všetko sa zastavilo. Moje vnímanie času, priestoru, gravitácie. Preľakol som sa.“

„A nebolo to kvôli vyčerpanosti, aj tej psychickej? To sa bežne stáva, najmä po tom, čo si zažil...“

„Nie. S otcom sme síce prešli pekných pár kilometrov, ale fyzicky sme boli v pohode. No, po tom všetkom som bol poriadne mimo, ale kým prišla pomoc, dal som sa celkom dobre dokopy. Aj jeden zo záchranárov, čo sa mi venoval, povedal, že musím byť silná osobnosť.“

„A čo výstup na tú plošinu?“ Tomáš sa už značne upokojil.

„Ten nie je veľmi náročný, aj keď je dosť strmý. Vlastne, keď to spomínaš, teraz si uvedomujem, že tá cestička hore bola zvláštna. Pôsobila celkom lákavo. Tie skaly popri nej mali dosť oblé tvary. Neboli tam vlastne žiadne ostré hrany,“ zamyslene som vyriekol poslednú vetu.

„To je naozaj čudné. Ale možno tam chodí dosť ľudí, veď si hovoril, že je tam zaujímavý výhľad,“ na Tomášovej železnej logike niečo bolo.

„Áno, napadlo mi to. Všimol si to aj ten záchranár s ktorým som liezol hore. Prekvapilo ho to. Povedal, že je to dosť ďaleko od chodníka a málokomu sa tam podarí zablúdiť. Ale tie skaly... Vypadali, akoby ich stlačila a vyhladila nejaká obrovská sila. Najmä posledných pár metrov pred výstupom na plošinu.“

„To na veci nič nemení. Možno by sa našlo nejaké vysvetlenie. A čo je vlastne vidieť z tej plošiny? No, nespomínal si, čo odtiaľ vidieť,“ nástojil Tomáš.

„Bol tam naozaj pekný výhľad.“

„Bol? Prečo bol?“

„Veď som ti hovoril, že keď som tam prvýkrát vyliezol s tým záchranárom, tak sme sa tam dlho nezdržali. Len krátko som sa porozhliadol a pobrali sme sa dolu.“

„Áno, áno vravel si. Ale počkaj, prvýkrát? Ty si tam ešte raz išiel?!“

„Hej, prvýkrát a poslednýkrát. Nejaký čas po...“ Tomáš na mňa nechápavo civel.

Obaja sme zastali, keďže sme nešli po chodníku. Akurát sme sa dostali na lesnú cestu, ktorá viedla nevedno kam, nesúc na sebe rôznorodé stopy zvere, avšak žiadnu ľudskú.

„Zvláštne“, pomyslel som si. Vzduch akoby znovu o čosi zredol. Bolo tu aj viac snehu, odhadujúc podľa našich šľapají, ktoré sa vbárali a vytvárali so spodnou vrstvou lístia nažltlo až hnedastočiernu masu.

„Mŕtvi vtáci spievajú, ich hlas sa nesie vánkom v korunách stromov dreveného lesa“, odkiaľsi sa mi vynorila zvláštna myšlienka.

„Mŕtvi vtáci spievajú“, zopakoval som nahlas.

„Čože? Akí vtáci,“ nechápal Tomáš.

„Prepáč, len som nahlas vyslovil, čo mi práve napadlo, ani neviem prečo. Takže, hľadal som to miesto. To bralo. Aj som ho našiel. Ale po tej plošine ani stopy. Ani po chodníku. Nič. Akoby tam nikdy nič také nebolo.“

„A nevolal si na horskú službu?“

„Práveže volal.“

„A čo povedali?“

„Odbili ma, že majú iné starosti, ako riešiť takéto veci. Vraj ľudia si v horách často mýlia prostredie. Mnohé zákutia práve v skalnatom teréne sa podobajú ako vajce vajcu a keď sa k tomu pridá únava, stres či vyčerpanosť, tragédia je na dohľad.“

„Dofrasa aj s takou robotou.“ Tomáš bol rozhodný, ani som sa mu nečudoval.

„Jediné, čo z toho miesta mám, je toto,“ vytiahol som z vrecka bundy kúsok skaly a podal ju Tomášovi. Trochu väčšia ako slepačie vajce nepravidelného tvaru. Kde tu z nej vystupovali na povrch kryštáliky kremeňa a ešte nejaké minerály pre obyčajného človeka neznáme.

„Vzal som ju, keď som tam bol s tým záchranárom.“

„Pekná skalka, ale obyčajná. Takéto kremencové kamene nájdeš takmer v hociktorých našich horách. Pamätám si, keď

som si vyhl'adával nejaké info o tomto pohorí, že práve Tribeč je unikátny vo výskyte kremencových hôrok v našej krajine. Takže...“

„Takže nie je ťažké nájsť takýto šuter skoro hocikde, že?“

„Asi tak,“ pritakal Tomáš a vrátil mi ho.

„Lenže je tu jeden problém. Vlastne dva problémy.“

„Ach, zase tá tvoja nátura, všetko preskúmať až na dno, až neviem kam... po hranicu ľudského chápania a prípadne, keď sa dá o krok ďalej,“ Tomáš sa rozčúľil a nemal som mu to za zlé lebo to bola pravda.

„Okrem toho sa začína zhoršovať počasie. Cítim tu zvláštny tlak, minuli sme čudne pokrútené stromy a to o čom tu točíme, by bolo lepšie prebrať pri pohárikú v teple nemyslíš?“
vybuchol.

„Máš pravdu, prepáč. Len som nechcel na teba vysypať všetko z rukáva. A dobre vieš, že nepijem,“ nechcel som vyhocovať situáciu. Tomáš sa párkrát zhlboka nadýchol. Čakal som, čo príde.

„Aj ty mne prepáč Dušan. Do šľaka, som to prehnal! Asi každý z nás má svoj náklad, ktorý si musí niesť sám.“

„S tým súhlasím Tomáš. Tak to chodí v živote. Aspoň v živote, ktorý poznáme z tejto strany.“

„Prosím ťa Dušan, len žiadne teologické reči. Radšej si dajme pauzu na teplý čaj.“

„To som vôbec nemal na mysli, ale dobrý nápad. Pozri, akurát je pred nami kopa dreva z ťažby. Ako na zavolanie.“

Rozložili sme sa na brvnách, ktoré tu nepochybne naukladali lesní robotníci. Tam, kde si myslíte, že ešte nikto nikdy nevkročil, tam už určite boli lesní robotníci, pilčiči, alebo ešte skôr tí, čo označovali s Napadlo mi, že je to ako o ľud'och. Že aj každý z nás je niekde hlboko vnútri označený, keď v prúde času príde chvíľa nášho zoťatia. Chvíľa o ktorej vieme, že

raz príde, ale v podvedomí ju oddaľujeme, čím viac rokov nám pribúda, podobne, ako letokruhov stromu.

„A o tom živote som to myslel úplne inak. Lebo tá skala, tá skala by nemala existovať,“ to už som srkal svoj obľúbený ovocný čaj z pohára termosky, pohodlne uvelebený.

„Nechápem, prečo by nemala existovať,“ groteskne sa začudoval Tomáš s plnými ústami nejakých sušienok. Pri pohľade naňho som si spomenul, ani neviem odkiaľ, že „hladný chlap, hotová pohroma“. Asi sme si mal dať pauzu o čosi skôr.

„No čo, zasa niekde blúdiš v tomto drevenom lese? Pýtal som sa ťa, prečo by tá skala nemala existovať?“ prebral ma Tomáš.

„Prepáč, som sa zamyslel. Ale skôr, ako ti poviem, čo som zistil o tom kameni, mi prosím ťa sľúb, že to za žiadnych okolností nikomu nepovieš.“

„Slávnostne sľubujem na drevený les a spev mŕtvych vtákov,“ posmešne s vážnym hlasom a zdvihnutou pravicou zahlásil Tomáš.

„No, asi nám obom chýbal cukor. Pred chvíľou mi to napadlo, že sme sa mali občerstviť skôr. A čo si to povedal o tých vtákoch?“

„Sorry, asi som to prehnal, nechcel som...“

„Nechaj tak. Neviem, prečo mi to prišlo na myseľ.“

„Mne zas len tak mimovoľne na jazyk. Nehneváš sa Dušan?“

„V pohode. Zabudni,“ pohliadol som do hlbokých zelených Tomášových očí, ktoré zdedil po otcovi.

„A čo si to teda zistil o tom kameni?“

„Ach, ja som teda poriadny hlupák! Veď to je posledná vec...“ vytiahol som z vrecka kameň a podal ho Tomášovi.

„Je tvoj, vlastne ti patrí. Možno dáš za pravdu mame, keď sa to dozvieš.“

„Nie Dušan, ja ti verím. Som presvedčený, že to čo robíš je správne. Aj vtedy, aj teraz. A viem, že chceš pre mňa len to najlepšie.“

„Chcel by som, aby to tak bolo, ale...“

„Čo ale? Je nejaký problém?“ nechápal Tomáš.

„Ten kameň... nikdy som ho nemal zobrať.“

„Prečo? Ved' je to len obyčajný kameň, skalka.“

„Už mi začína byť zima. Poďme, cestou ti to rozpoviem.“

Zbalili sme sa a pohli smerom k Plieške.

„Takže, aby si ma pochopil,“ chcel som zase svojou jemnou až nezáživnou metódou vysvetliť, čo som zistil, ale Tomáš ma prerušil.

„Chod' kludne k veci.“

„Tak dobre,“ nadýchol som sa.

„Mal som priateľa, profesora vo fyzikálnom ústave. Aj geológiu mal v malíčku. Išiel som za ním s tým kameňom. Už končil. Dohodli sme sa, aby som prišiel na druhý deň ráno. Že mi aspoň poukazuje, aké prístroje majú na diagnostiku. Ráno som sa teda zastavil. Bol biely ako stena. Celú noc pracoval. Na tom kameni. Pýtal sa ma, odkiaľ ho mám. Tak som mu v krátkosti všetko povedal. Bol to skvelý človek, ktorý vedel zachovať tajomstvo. Povedal mi, že tá skala určite nie je z Tatier, ale z tohoto pohoria a je to viac-menej kryštál.“

„Rozumiem, beriem. Na tej plošine náhodou bol niekto, kto tam ten šuter, či kryštál jednoducho nechal. Kto možno behá kade tade po horách, sem tam si zoberie nejaký suvení, dajme tomu takýto kameň,“ poľahčkal ho v ruke. „Ostane mu v batohu a pri ďalšom výlete mu možno náhodou vypadne, alebo ho jednoducho vyhodí, alebo neviem čo, urobí to z recesie.“

„Aj nás napadli tieto možnosti. Ale to nie je podstatný problém. Jozef, tak sa volal ten môj priateľ, testoval ten kryštál celú noc, desiatky krát. Výsledky boli stále rovnaké. V živote niečo také ešte nevidel.“

„A čo teda zistil?“

„Že ten kryštál nie je odtiaľto.“

„No jasné! Je to meteorit,“ vyhrkol Tomáš.

„Nie, meteorit v žiadnom prípade nie. Ten kryštál nie je odtiaľto a je odtiaľto.“

„Tak tomu už vôbec nerozumiem.“

„Hovorím ti len to, čo zistil Jozef. Ten kameň, teda správne kryštál, vykazoval všetky aspekty ako... ako antihmota a aj...“

„Čože?! Si robíš srandu Dušan? To predsa nie je možné. Antihmota anihiluje s hmotou a nedá sa uchovať. Aspoň zatiaľ. O tom niečo viem. Pred pár rokmi sme o tom s jedným profákom na výške mali dosť živú debatu. A bol fakt dobrý.“

„Beriem Tomáš, nepochybujem o tom. Ja som len ornitológ a v týchto veciach sa príliš nevyznám, len čo som sa dozvedel od Jozefa a niečo si naštudoval. Lenže on nebol len taký radový vedec. Niekoľko rokov pracoval aj v Cerne. Vieš, tam kde pracujú na...“

„Hej hej, urýchľovač častíc. No počkaj, ale prečo o ňom stále hovoríš v minulom čase?“

„Lebo Jozef o pár dní na to zomrel.“

„To je mi ľúto.“

„Našli ho doma. Príčinu smrti určili veľmi nejasne. Aj keď pokiaľ viem, netrpel žiadnou vážnou chorobou.“

„Nevedeli určiť? To čo je za sprostosť?“

„No, pitva nepreukázala žiadne poškodenie organizmu, ktoré by priamo viedlo k smrti. Nič, len...“

„Len čo?“

„Jeho mozog bol vraj v určitých častiach extrémne zostarnutý a na následky nefunkčnosti...“, to už Tomáša dožrало.

„To sú ale drísty! To som ešte v živote nepočul! Sa z toho... Prepáč Dušan, ale v takýchto prípadoch vždy vo mne vzkypí žľč.“